

Yksikön toimintasuunnitelma

Varhaiskasvatusyksikkö pph Latokartano-Pukinmäki

Helsinki

Toimintasuunnitelman rakenne

- Varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelman laatiminen
- Työtämme ohjaavat arvot
- Lapsen varhaiskasvatuksen aloittaminen
- Oppimisympäristö
- Toimintavuoden yhteiset tavoitteet:
 - Lapsen Vasut toiminnan suunnittelussa
 - Digitalisaatioon liittyvä tavoite
- Yksikön toimintakulttuurin kuvaus, toimintakauden keskeiset periaatteet ja kehittämiskohde
- Laaja-alainen osaaminen
- Oppimisen alueet
- Yhteistyö ja viestintä
- Dokumentointi, arviointi ja kehittäminen

Varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelman laatiminen

Yksikön toimintasuunnitelma perustuu Opetushallituksen antamiin varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin sekä Helsingin kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmaan (varhaiskasvatuslautakunta 16.5.2017)

Toimintasuunnitelmassa kuvataan, miten varhaiskasvatusta toimipisteessä tai yksikössä pedagogisesti käytännössä toteutetaan. Toimintasuunnitelma on ytimekäs käytännön varhaiskasvatustoiminnan kuvaus.

Yksikön toimintasuunnitelma laaditaan toimintakaudelle ja siihen kirjataan toimintakauden varhaiskasvatuksen painopistealueet ja kehittämiskohteet.

Jokaiselle lapselle laaditaan yhdessä perheen kanssa Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma.

Ryhmäkohtainen toiminnan suunnittelu perustuu lapsen varhaiskasvatuksen suunnitelmaprosessista saatuun tietoon, yksikön toimintasuunnitelmaan, Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmaan sekä Vasu perusteisiin.

Työtämme ohjaavat yhteiset arvot

Helsinkiläinen varhaiskasvatus perustuu Vasu-perusteissa määritellyille arvoille sekä [Helsingin kaupungin strategiaan 2017-2021](#)

Vasuperusteissa määritellyt arvot:

- Lapsuuden itseisarvo
- Ihmisenä kasvaminen
- Lapsen oikeudet
- Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus
- Perheiden monimuotoisuus
- Terveellinen ja kestävä elämäntapa

Lapsen varhaiskasvatuksen aloittaminen

Varhaiskasvatusyksikkö perhepäivähoito Latokartano-Pukinmäessä toimii 6 ryhmäperhepäiväkotia ja 4 kotona työskentelevää perhepäivähoitajaa.

Ryhmäperhepäiväkodit ovat Herne, Taimi, Kultahippu ja Riihi Latokartanossa sekä Luhti ja Kartano Pukinmäessä. Kartanossa ja Riihessä toimii myös perhepäivähoidon varahoito.

Perhepäivähoidon neljän lapsen ja ryhmäperhepäivähoidon kahdeksan lapsen ryhmässä on eri-ikäisiä lapsia, jolloin lapsiryhmän rakenne on toimiva. Lapset ovat iältään alle 1 vuotiaista 5 vuotiaisiin.

Saatuana tiedon hoitopaikasta perhepäivähoidossa tai ryhmäperhepäivähoidossa, vanhemmat ottavat yhteyttä hoitopaikkaan tai perhepäivähoitaja /ryhmäperhepäivähoitaja perheeseen ja sopivat tutustumiskäynnin.

Tutustumiskäynnillä esitellään hoitopaikan tilat ja kerrotaan ryhmästä ja toimintatavoista sekä sovitaan tutustumisjakson aikataulu.

Tutustumisjakso, missä vanhempi on joko kokonaan tai osittain mukana hoitopaikassa lapsen kanssa, on noin viikon mittainen. Tutustumisjaksolla käydään aloituskeskustelu.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma, vasu, laaditaan vuosittain aina toimintakauden alussa syys-lokakuussa.

Kesken toimintakautta aloittavan lapsen vasu laaditaan noin kahden kk:n kuluttua aloituksesta.

Vasu arvioidaan toukokuussa ja aina lapsen siirtyessä toiseen hoitopaikkaan.

Lapsen vasukeskusteluihin ja vanhempaintilaisuuksiin otetaan aina tarvittaessa tulkki.

Lapsen siirtyessä hoitopaikasta toiseen pidetään tarvittaessa siirtoneuvottelu uuden hoitopaikan henkilökunnan ja vanhempien kanssa. Tietojen siirto voi tapahtua myös henkilökunnan kesken vanhempien suostumuksella.

Oppimisympäristö

Oppimis - ja toimintaympäristönä toimii ryhmäperhepäiväkodit ja perhepäivähoitajien kodit piha-alueineen. Lasten kanssa retkeillään lähiympäristössä, leikkipuistoissa, puistoissa, metsissä, lähialueilla sekä kaupunkiretkillä.

Perhepäivähoitoryhmissä liikutaan monipuolisesti sisällä ja ulkona eri vuodenaajat huomioiden. Liikkuminen on oppimisen väline.

Ryhmäperhepäivähoitajat ja perhepäivähoitajat kuvaavat yksityiskohtaisemmin omissa ryhmien toimintasuunnitelmissaan ryhmän oppimisympäristöä, liikkumisen mahdollisuuksia ja retkikohteita.

Perhepäivähoidossa on mahdollisuus joustavaan aikatauluun. Leikkiin on aina aikaa. Leikkiä on kaikkialla, sisällä ja ulkona, retkillä metsässä ja puistoissa. Sama leikki voi jatkua sisältä ulos ja useita päiviä.

Aikuinen tukee, rikastuttaa ja innostaa leikkiä ja huolehtii, että kaikki lapset pääsevät leikkeihin mukaan. Lapset saavat kokeilla ja tutkia yhdessä toisten lasten ja aikuisen kanssa taitojensa ja kiinnostuksensa mukaan. Lapset ja aikuiset muokkaavat yhdessä tiloja ja leikkivälineitä eri leikkeihin soveltuviksi. Leikkivälineitä pidetään esillä ja vaihdellaan lasten kiinnostuksen mukaan.

Aikuinen havainnoi lasten leikki-ideoita ja kiinnostuksen kohteita, järjestelee esim. tarvikkeita leikkiin, on salliva ja huolehtii turvallisuudesta.

Lapsen Vasu toiminnan suunnittelussa

Perhepäivähoitaja / ryhmäperhepäivähoitaja tutustuu lapsiryhmään elokuussa, tekee havaintoja ja keskustelee oman ryhmän henkilökunnan ja perhepäivähoidon ohjaajan kanssa havainnoistaan, lasten kehityksestä sekä mahdollisesta tuen tarpeesta.

Suomi 2.kielenä lastentarhanopettaja on henkilökunnan tukena lapsen suomen kielen kehityksen kartoittamisessa ja ryhmän toiminnan tavoitteiden laatimisessa suomen kielen kehityksen osalta.

Kiertävä erityisopettaja on tarvittaessa tukena lapsen kehitykseen ja tuen tarpeeseen liittyvissä asioissa.

Perhepäivähoitaja / ryhmäperhepäivähoitaja käy vanhemman kanssa vasukeskustelun syys-lokakuussa.

Vanhemmille annetaan ennen keskustelua vasu-esite, mihin vanhemmat kirjaavat etukäteen lapsen vahvuuksia ja kiinnostuksen kohteita, lapsen ajatuksia päivähoitopaikasta, lapsen tarpeita ja vanhempien yhteistyötoiveita.

Vasukeskustelussa laaditaan yhdessä vanhemman kanssa tavoitteet pedagogiselle toiminnalle ja toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi.

4-vuotiaan lapsen vasu-keskusteluissa otetaan huomioon neuvolan kanssa yhteistyössä tehtävä Hyve 4 malli.

Jokaisessa perhepäivähoitoryhmässä ja ryhmäperhepäiväkodissa kootaan ryhmän vasujen koontilomakkeelle ryhmän lasten vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet sekä keskeiset tavoitteet pedagogiselle toiminnalle. Tämä antaa suuntaviivat ryhmän toiminnalle ja säännölliselle arvioinnille.

Toukokuussa ja tarvittaessa useamminkin vanhemman kanssa pidetään lapsen vasun arviointi.

Uusi vasu alkaa aina edellisen vasun tavoitteiden toteutumisen arvioinnilla.

Digitalisaation kehittäminen varhaiskasvatuksessa

Koko varhaiskasvatusalueen kehittämiskohde:

- Toimintakulttuurin kehittäminen digitalisaation mahdollisuuksia ja kokemuksia monipuolisesti hyödyntäen.
- Otetaan käyttöön koko alueella sähköinen tiedottaminen
- Jaetaan digitaalista osaamista yksiköissä ja alueella
- Alueella pidetään yhteinen digiviikko vko 11/2019

Perhepäivähoidon digitalisaation kehittämiskohteeksi olemme valinneet:

- iPadin ja älypuhelimien monipuolinen käyttö pedagogisessa tarkoituksessa ja lasten osallisuuden lisäämisessä.
Esimerkki käytännössä toimimiseen:
Lasten kanssa tarinanoppien valmistus tietokoneella.
Tarinoiden nauhoitus iPadilla tai älypuhelimella.
Tehosteäänien ja liikkeen yhdistäminen tarinaan.
- Alueen mediakassin lainaaminen ja käyttö ryhmässä 2 x vuodessa.
Mediakassi kiertää joka ryhmäperhepäiväkodissa ja perhepäivähoitopaikassa syyskuusta alkaen.

Perhepäivähoitajat ja ryhmäperhepäivähoitajat jakavat toisilleen hyviä ideoita, miten eri välineitä voi käyttää, miten ryhmässä on toteutettu digitalisaatiota, mistä lapset ovat olleet kiinnostuneita.

Toimintakulttuuri

Osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

Pienessä perhepäivähoitoryhmässä mahdollistuu lapsen kuuleminen ja lapsen mielenkiinnon kohteiden havainnoiminen ja huomioiminen. Kahden aikuisen ryhmässä toimintaa porrastetaan tarpeen mukaan sisällä ja ulkona sekä muodostetaan erilaisia pienryhmiä toiminnan ja lasten tarpeiden ja mielenkiinnon mukaisesti.

Ryhmät tekevät keskenään yhteistyötä retkien ja tapahtumien valmisteluissa ja toteuttamisessa. Pienen hoitoryhmän lapset pääsevät toimimaan isommassa ryhmässä eri-ikäisten lasten kanssa. Ryhmien yhteistä toimintaa on mm. olympialaiset, sadonkorjuujuhla ja pihaseikkailu.

Aikuinen huomio lapsen yksilöllisesti ja lämpimästi hoitopaikkaan tullessa ja lähtiessä ja kannattelee lapsen turvallista ja hyvää oloa päivän mittaan. Perhepäivähoidossa tehdään yhdessä pieniä kodin työtehtäviä. Lapset kertovat mitä leikkejä haluavat leikkejä, mitä haluavat tehdä, mistä ovat kiinnostuneita. Lasten toiveita huomioidaan ja kerrotaan lapsille, että tämä toiminta toteutetaan lasten ehdotuksen mukaan. Kaikki lapset voivat osallistua toimintaan omalla tavallaan ja aikuinen innostaa ja kannustaa kaikkia osallistumaan.

Lapsille pidetään vuosittain haastattelut, missä he kertovat omista taidoistaan, mieltymyksistään ja toiveistaan. Vanhempien mielipiteitä kuunnellaan ja heidän toiveitaan otetaan huomioon. Vanhempien kanssa keskustellaan erilaisista katsomuksista ja kulttuuriin kuuluvista tavoista.

Perheet osallistuvat ryhmien tapahtumiin.

Laaja-alainen osaaminen

Varhaiskasvatuksessa luodaan pohjaa lasten laaja-alaiselle osaamiselle. Laaja-alainen osaaminen muodostuu tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon kokonaisuudesta. Osaaminen tarkoittaa myös kykyä käyttää tietoja ja taitoja sekä toimia tilanteen edellyttämällä tavalla.

(yksikön nostot/kehittämisen alueet. Laaja-alaisen osaamisen alueet on kuvattu kattavasti Helsingin Vasussa.)

Helsinki

Kehittämiskohde liikunta ja liikkuminen

Olemme mukana Liikkuvan arjen rakenteita varhaiskasvatukseen –hankkeessa.

Hanke on Helsingin kaupungin kulttuurin ja vapaa-ajan sekä kasvatuksen ja koulutuksen yhteinen hanke varhaiskasvatusikäisten lasten liikkumisen edistämiseksi. Hankkeen tarkoitus on kokeilla ja kehittää toimintamalleja lasten arkiaktiivisuuden lisäämiseksi niin varhaiskasvatuksessa kuin vapaa-ajallakin.

Koko henkilökuntamme saa hankkeeseen liittyvää koulutusta ja sen tuomia uusia ideoita toteutamme vuoden mittaan lasten ja perheiden kanssa. Käytämme jo saamaamme materiaalia pihaleikeistä ja perheliikunnasta.

Perhepäivähoidon arkiliikunta on monipuolista. Siirtymiset ryhmän kanssa esim. kirjastoon tai leikkipuistoon tapahtuvat kävelen.

Ryhmät tekevät ulkoiluvierailuja toistensa piha-alueille ja käyvät yhdessä lähialue-ja kaupunkiretkillä.

Sekä Latokartanossa että Pukinmäessä on monipuoliset mahdollisuudet luonnossa liikkumiseen.

Jokainen ryhmä tekee viikoittain retkiä luontoon ja lähialueiden retkipaikoille.

Lapsilla on mahdollisuus liikuntaan, vuodenaikojen kulun ja luonnon seurantaan, luonnon kunnioittamiseen ja suojelun merkityksen ymmärtämiseen.

Asukastalo Lavalla Viikissä on viikoittainen salivuoro, missä mahdollistuu monipuolinen sisäliikunta. Salin näyttämöllä on mahdollisuus draamaleikkeihin ja esityksiin. Meidän vuorolla salia käyttävät pääasiassa Latokartanon ryhmäperhepäiväkodit ja perhepäivähoitajat. Pukinmäessä on mahdollisuus käyttää päiväkotia Savelan salia.

Kehittämiskohde liikunta ja liikkuminen

Kehittämisen kohteita:

- Tietoisuus arjen liikkumisen merkityksestä ja ohjatun liikunnan monipuolisista mahdollisuuksista. Liikkuminen oppisen välineenä; kielen kehitys, matemaattiset taidot, ryhmässä toimiminen jne. Pienessä ryhmässä voi huomioida lasten yksilöllisiä ja erityisiä tarpeita ja suunnitella toimintaa niistä lähtien.
 - iPadien ja älypuhelimien käytön lisääminen pedagogisessa tarkoituksessa. Esim. dokumentointi ja materiaalien valmistus (mm. liikuntanoppien teko, valokuvasuunnistus, tarinaliikunta).
 - Perheet mukaan:
Keskustellaan perheiden kanssa perheiden liikuntatottumuksista, arjessa liikkumisesta ja liikkumiseen liittyvistä ryhmän toimintatavoista.
Rohkaistaan perheitä osallistumaan tulevaan perheliikuntatapahtumaan.
- Ryhmäperhepäiväkodit ja perhepäivähoitajat kertovat yksityiskohtaisemmin ryhmän arkiliikkumisesta ja liikunnasta omissa ryhmien toimintasuunnitelmissa.

Yhteistyö ja viestintä

Päivittäisissä kohtaamisissa, vasukeskusteluissa ja vanhempaintapaamisissa (mm. hakukahvit, vanhempainillat) kysytään vanhemmilta toiveita, ideoita, edotuksia ryhmän toiminnalle ja vanhempien osallistumisen mahdollisuuteen. Vanhempien osallistuminen mahdollistetaan.

Lasten toimimista ja leikkejä havainnoidaan ja lapsia haastatellaan ja lapset saavat kertoa toiveita toiminnalleen. Aikuiset kertovat päivittäin vanhemmille lapsen päivästä ja ryhmän toiminnasta. Perheille jaetaan tiedotteita toiminnasta kuukausi tai viikko-ohjelmilla. Ryhmän seinillä ja lasten kasvun kansioissa on dokumentoituina lasten toimintaa. Vanhemmat osallistuvat lasten leikkeihin ja toimintaan juhlissa ja tapahtumissa.

Monialainen yhteistyö

Yhteistyötahoja ovat:

Suomi 2.kielenä lastentarhanopettaja, kiertävä erityisopettaja (kelto), neuvola sekä tarvittaessa puheterapeutti, toimintaterapeutti, neuvolapsykologi, lastensuojelu, varhainen tuki.

Ryhmät tekevät yhteistyötä erilaisten tapahtumien ja retkien merkeissä esim. kirjaston, seurakunnan, Malmitalon, leikkipuistojen ja muiden perhepäivähoitoryhmien kanssa.

Dokumentointi, arviointi ja kehittäminen

Pedagogisen toiminnan arvioinnin tarkoitus on varhaiskasvatuksen kehittäminen sekä lasten kehityksen ja oppimisen edellytysten parantaminen. Toiminnan arvioinnin on oltava systemaattista ja säännöllistä, ja sitä pitää tehdä niin toimipiste- kuin ryhmätasollakin. Arvioinnin tulee perustua dokumentoituihin tosiasioihin ja arviointia tulee tehdä suhteessa varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteisiin sekä toimipisteen toimintasuunnitelmaan.

Pedagoginen dokumentointi

Perhepäivähoidossa arvioidaan toimintaa säännöllisesti yhteisissä työpaikkakokouksissa ja työryhmien tapaamisissa.

Arviointi perustuu toiminnan dokumentointiin, havainnointiin ja kirjaamiseen.

Lasten leikkiä ja toimintaa dokumentoidaan valokuvaamalla ja kirjaamalla.

Vanhemmille kerrotaan toiminnasta ja esitellään toimintaa valokuvoin ja videoin.

Yksityiskohtaisempi arviointi tapahtuu ryhmässä henkilökunnan välisissä keskusteluissa ja vanhempain tapaamisissa päivittäin.

Lasten kanssa keskustellaan päivän tapahtumista ja saadaan palautetta mitä lapset pitivät mistäkin toiminnasta, mitä he oppivat ja mitä toivovat. Lasten tekemiä töitä arvostetaan ja pidetään esillä.

Lapset kertovat leikeistään ja tekemisistään ja esillä olevista töistään vanhemmille.

Ryhmäperhepäivähoitajat ja perhepäivähoitajat tekevät lasten vasuista ryhmän vasukoonnin, mikä ohjaa toimintaa ja säännöllistä arviointia.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmasta keskustellaan vanhempien kanssa useasti vuoden mittaan.

Lapsen vasu arvioidaan toukokuussa.